

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

Identifikačné číslo: 101006/B/2019/139013130500

**FINANCOVANIE MIMOVLÁDNYCH ORGANIZÁCIÍ
Z VEREJNÝCH ZDROJOV V SLOVENSKEJ REPUBLIKE**

Bakalárska práca

2019

Kinga Szabóová

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
NÁRODOHOSPODÁRSKA FAKULTA

**FINANCOVANIE MIMOVLÁDNYCH ORGANIZÁCIÍ
Z VEREJNÝCH ZDROJOV V SLOVENSKEJ REPUBLIKE**

Bakalárska práca

Študijný program:	Financie, bankovníctvo a investovanie
Študijný odbor:	Financie, bankovníctvo a investovanie
Školiace pracovisko:	KF – Katedra financií
Vedúci práce:	doc. Ing. Kornélia Beličková, PhD.

Bratislava 2019

Kinga Szabóová

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že bakalársku prácu na tém: „Financovanie mimovládnych organizácií z verejných zdrojov v Slovenskej republike“ som napísala samostatne a všetky použité literárne zdroje sú uvedené v zozname použitej literatúry.

V Bratislave

.....

Podpis

Pod'akovanie

Vyjadrujem srdečné a úprimné pod'akovanie pani doc. Ing. Kornélie Beličkovej, PhDr. za odborné rady, za čas a za podporu pri písaní záverečnej práce. Ďakujem Pani Dagmar Nagyovej PhDr. za spoluprácu a za trpezlivosť.

Abstrakt

SZABÓOVÁ, Kinga: FINANCOVANIE MIMOVLÁDNYCH ORGANIZÁCIÍ Z VEREJNÝCH ZDROJOV V SLOVENSKEJ REPUBLIKE. [Bakalárska práca] – Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta; Katedra financií – Vedúci práce: doc. Ing. Kornélia Belíčková, PhD – Bratislava, 2019, strán 43

Naša bakalárska práca „Financovanie mimovládnych organizácií z verejných zdrojov v Slovenskej republike“ sa zameriava na analýzu financovania vybranej mimovládnej organizácie, pričom kladieme dôraz na verejné zdroje. Prácu sme rozčlenili na dve časti: na teoretickú a na praktickú, zahŕňa štyri kapitoly. Obsahuje 8 grafov a 5 obrázkov. Prvá kapitola sa zaoberá teoretickými východiskami tretieho sektora a základnou charakteristikou mimovládnych organizácií. V druhej kapitole definujeme a širšie popisujeme verejné a súkromné zdroje financovania mimovládnych organizácií. Tretia kapitola zahŕňa ciele a metodiku práce. Praktická časť sa nachádza v štvrtej kapitole, v ktorej predstavujeme hlavnú činnosť Slovenského červeného kríža a analyzujeme finančné zdroje, ktoré sú potrebné pre fungovanie národnej spoločnosti.

Kľúčové slová: financovanie, tretí sektor, verejné zdroje, súkromné zdroje, Slovenský červený kríž

Abstract

SZABÓOVÁ, Kinga: FINANCING OF NONGOVERNMENTAL ORGANIZATIONS OUT OF PUBLIC RESOURCE IN SLOVAK REPUBLIC. [Bachelor paper work] – University of Economics in Bratislava, Fakulty of National Economy, Department of Financie. –doc. Ing. Kornélia Belíčková, PhD – Bratislava, 2019, 43 pg.

Our bachelor's thesis "Financing of nongovernmental organisations out of public resources in Slovakia" is focusing on the analysis of financing a selected nongovernmental organisation with the focus being on public resources. The thesis has been divided into two parts: a theoretical and a practical part, it consists of four chapters. It also includes 8 graphs and 5 pictures. The first chapter deals with the theoretical basis of the third sector and with the basic characteristics of nongovernmental organisations. In the second chapter we define and further describe public and private resources for financing nongovernmental organisations. The third chapter includes the goals and the methodology of the thesis. The practical part can be found in the fourth chapter, in which we also introduce the main activity of the Slovak Red Cross and we analyse the financial resources, which are needed in order for the national company to function.

Key words: financing, third sector, public resources, private resouces, Slovak Red Cross

Obsah

Zoznam obrázkov	9
Zoznam grafov	9
Zoznam stratiiek	9
Úvod	10
1. Teoretické východiská tretieho alebo neziskového sektora	11
1.1. Tretí sektor podľa aspektu John Hopkins University	12
1.2. Európske chápanie tretieho sektora.....	12
1.3. Sektor s viacerými menami	14
1.4. Základná charakteristika mimovládnych organizácií.....	15
1.6. Typológia mimovládnych organizácií v Slovenskej republike	15
1.6.1. Nadácie.....	16
1.6.2. Občianske združenia	16
1.6.3. Neinvestičné fondy.....	17
1.6.4. Neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby	18
2. Financovanie MVO	19
2.1 . Verejné zdroje financovania MVO	20
2.1.1. Priama podpora	20
2.1.2. Nepriama podpora.....	23
2.2. Súkromné zdroje financovania MVO	24
2.2.1. Zdroje na činnosť	24
2.2.2. Zdroje z činnosti:.....	29
Ciele a metodika práce	30
Analýza financovania vybranej mimovládnej organizácie na Slovensku.....	31
Slovenský červený kríž	31
2.3. História Slovenského červeného kríža	31
2.4. Hlavná činnosť SČK	33
4.3. Podporovanie SČK.....	34
Záver	40
Použitá literatúra	41

Zoznam obrázok

Obrázok 1: Welfare triangle	13
Obrázok 2: 4 pilliere financovanie MVO	19
Obrázok 3: Znak SČK.....	33
Obrázok 4: Logo SČK	33
Obrázok 5: Členská základňa SČK v roku 2017	35

Zoznam grafov

Graf 1: Rozdelenie asignujících daňových příjmov právnických osob	22
Graf 2: Prijaté dary a příspěvky MVO od súkromných osôb	26
Graf 3: Vývoj asignácie poskytovateľov v predchádzajúcich rokoch a budúca prognóza na ďalšie roky	28
Graf 4: Zdroje celkom v roku 2015	37
Graf 5: Zdroje celkom v roku 2016	37
Graf 6: Zdroje celkom v roku 2017	38
Graf 7: Finančné zdroje SČK v rokoch 2015, 2016, 2017	38
Graf 8: Dotácie poskytnuté pre SČK podľa jednotlivých rokov	39

Zoznam stratiek

MVO	Mimovládne organizácie
FO	Fyzické osoby
PO	Právnické osoby
Napr.	Napríklad
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
SČK	Slovenský červený kríž

Úvod

Na území Slovenska sa formalizovali prvé mimovládne organizácie v 13. storočí, ktoré súviseli s činnosťou cirkví. K prvotným patrili najmä charitatívne sociálno-zdravotné ústavy.

Naša záverečná práca rozoberá tému financovania mimovládnych organizácií. Cieľom práce je zistiť a poskytnúť prehľad teoretických východísk tretieho sektora a o využití finančných zdrojov mimovládnych organizácií.

Bakalárska práca sa skladá z teoretickej a praktickej časti. Jednotlivé časti sú rozdelené do kapitol a podkapitol. Prvá kapitola charakterizuje prostredie tretieho sektora podľa českej literatúry aj na Slovensku. Úvodná kapitola sa ešte zaoberá základnou charakteristikou a typológiou mimovládnych organizácií z pohľadu práva. V druhej kapitole sa venujeme téme financovania mimovládnych organizácií, pričom rozdeľujeme finančné zdroje do dvoch hlavných systémov, do verejných a súkromných zdrojov. Tretia časť sa zameriava na ciele a metodiku. Praktickou časťou je štvrtá kapitola, v ktorej na príklade Slovenského červeného kríža porovnávame jednotlivé finančné zdroje, ktoré boli získané vlastnou činnosťou alebo poskytnuté organizáciou. Zhodnotili sme štruktúru zdrojov financovania. V našej bakalárskej práci boli použité tieto zdroje: odborná literatúra, odborné články, časopisy, zákony a elektronické publikácie.

1. Teoretické východiská tretieho alebo neziskového sektora

V českej literatúre z hľadiska princípu členenia môžeme členiť národné hospodárstvo na ziskový sektor a na neziskový sektor.¹

Ziskový sektor je tá časť národného hospodárstva, ktorá je financovaná z prostriedkov subjektov ziskového sektora z predaja statku, ktorý buď produkujú alebo distribuujú, a to za tržnú cenu, ktorá sa na trhu vytvára na základe vzťahu ponuky a dopytu. Cieľom ziskového sektora je zisk.

Neziskový sektor je tá časť národného hospodárstva, v ktorom subjekty v ňom fungujúce a produkujúce statky získavajú prostriedky pre svoju činnosť cestou tzv. rozdeľovacieho procesu. Vymedzuje oblasť ako formálny sektor súkromných organizácií medzi štátom, trhom a rodinou, ktoré nie sú zamerané na dosahovanie zisku.

Verejný sektor je určitá časť neziskového sektora riadiaceho verejnú správu, v ktorej prebieha financovanie verejných finančných prostriedkov. Cieľom neziskového verejného sektora je poskytovanie verejnej služby.

Hlavným znakom súkromného neziskového, teda tretieho sektora, je skutočnosť, že sa za prvotnú činnosť nepovažuje tvorba zisku. Jeho financovanie sa uskutočňuje zo súkromných zdrojov, čiže od právnických a fyzických osôb. Sektor domácností má tiež veľký vplyv na fungovanie neziskového sektora.

Existujú tri sektory v Slovenskej republike, na základe ktorých funguje spoločnosť t. j. verejný sektor, podnikateľský sektor a tretí sektor.²

Verejný sektor je časť ekonomiky, ktorá je kontrolovaná štátom. Orgány verejnej správy sa nesnažia vytvárať zisk. Je financovaný prostredníctvom verejných financií. Môžeme sa stretávať s označením štátny sektor alebo vládny sektor.

Podnikateľský sektor je súčasťou národného hospodárstva, ktorý nie je pod priamou kontrolou štátu, tento sektor je riadený prostredníctvom fyzických a právnických osôb za účelom dosiahnutia zisku. Je financovaný zo súkromných zdrojov. Podnikateľský sektor podobne ako aj tretí sektor má súkromný charakter.

Tretí sektor je segmentom ekonomiky, ktorý poukazuje na to, že pôsobí v priestore medzi štátom a trhom. Tretí sektor zahŕňa mimovládne neziskové organizácie alebo

¹ REKTOŘÍK, J. A kol.: Organizácie neziskového sektoru. Praha: EKOPRESS, s.r.o., 2001, s.13.

² BROZMANOVÁ GREGOROVÁ, A. A kol. 2009. Tretí sektor a mimovládne organizácie. Banská Bystrica: Bratia Sabovci, 2009. s.7.

združenia vrátane charity, dobrovoľných a komunitných skupín, družstiev, atď. Tieto organizácie pôsobia na neziskovom základe, a buď zamestnávajú zamestnancov, alebo úplne závisia od dobrovoľníkov, ktorí podávajú pomocnú ruku a podporu jednotlivcom v núdzi.

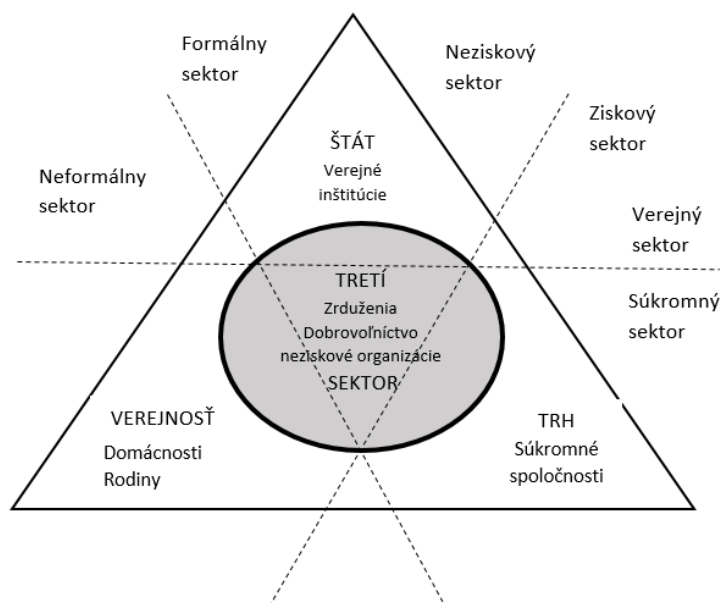
1.1. Tretí sektor podľa aspektu John Hopkins University

Tretí sektor je potrebné priblížiť z interdisciplinárneho pohľadu. Ekonómovia z John Hopkins University v 90. rokoch 20. storočia formulovali definíciu z medzinárodného hľadiska. Hlavní predstavitelia školy Salamon, L. - Anheier, H. charakterizujú tieto mimovládne organizácie:³ **organizované (organized)** vznikajú na základe jasne stanovenej zmluvy alebo zriaďovacej listiny, sú inštitucionalizované a majú formálnu štruktúru; **súkromné (private)** pôsobia v priestore mimo vlády a akéhokoľvek vládneho orgánu, ale to neznamena, že ich činnosti nemôžu byť podporované štátnymi finančnými prostriedkami; **neziskové (non-profit distributing)** hlavným cieľom nie je zisk, ktorý získajú majitelia, eventuálny zisk opäť prichádza do programov súvisiacich s poslaním organizácie; **nezávislé – samosprávne (self-governing)** subjekty udržiavajú významný stupeň autonómie a musia byť schopné sa samostatne spravovať; **dobrovoľné (voluntary)** majú dobrovoľnícky charakter, z čoho vyplýva, že najčastejšie ide o prácu a pomoc dobrovoľníkov, sponzorovanie a dobrovoľné dary.

1.2. Európske chápanie tretieho sektora

Predchádzajúci prístup k vymedzeniu neziskového sektora však nie je akceptovaný bez výnimiek. Považujeme za nevyhnutné objasniť aj európske poňatie tretieho sektora podľa Pestoffa. Toto hľadisko sa pozerá na poňatie tretieho sektora z hľadiska európskych krajín. V.A. Pestoff predstavuje svoje vlastné poňatie neziskového sektora, ktoré sa neobmedzuje iba na organizácie ako sú asociácie a nadácie.

³ BEDNÁRIKOVÁ, D, LACIŇÁK, J, RAKOVSKÝ, M, ZELENÍK, J,: Vybrané problémy tretieho sektora. Bratislava: EKONÓM, 2012, s. 22.

Obrázok 1: Welfare triangle

Zdroj: vlastné spracovanie podľa Rektoříka

Táto schéma dáva dobrý prehľad o rôznorodosti organizácií neziskoveho sektora, pričom vzbudzujú záujem najmä tzv. zmiešané organizácie (mix organizations). Je dôležité si uvedomiť, že hranice medzi sektormi nemajú presnú podobu, že jednotlivé sektory sa „navzájom ovplyvňujú a prelínajú“. Tieto vzťahy ďalej pôsobia na vytváranie nových foriem neziskových organizácií.⁴

Vzťahy medzi štátom a neziskovým sektorom sú najľahšie charakterizovateľné a majú priamy vzťah k otázke filantropie a filantropického správania. Vzťahy medzi týmito sektormi majú napríklad podobu transferov finančných zdrojov, formu dotácií, grantov alebo podobu nepriamej podpory, konkrétnejšie prostredníctvom daňových úľav.

Vzťahy k súkromnému sektoru môžu mať formu „sponzorstva alebo darcovstva“. Oba typy organizácií môžu byť vzájomnými konkurentmi v hlavnej činnosti, ale tiež pri získavaní zdrojov z verejných rozpočtov.

Neformálny sektor domácností je do činnosti organizácií neziskového sektora tiež veľmi úzko zaangažovaný. Domácnosti sú dôležitým zdrojom pre tretí sektor. Neformálny sektor rieši úlohu klienta, ktorý nakupuje a spotrebúva statky, ale tiež platí členské príspevky a hlavne prispieva na tento sektor svojimi daňami.

⁴ EVERS, A., LAVILLE, J.-L.: The third sector in Europe. Cheltenham: Edward Elgar, 2004, s. 15-20.

Pestoff venoval mimoriadnu pozornosť „zmiešanej organizácii“ medzi štátom a tretím sektorom.

1.3. Sektor s viacerými menami

Pojem tretí sektor nie je jasne definovaný v slovenskom právnom poriadku. V literatúre zaoberajúcej sa problematikou tretieho sektora sa môžeme stretávať s mnohými pojmami.

Pri charakteristike tretieho sektora a mimovládnych organizácií sa tieto pojmy spájajú s ich rôznymi označeniami, ktoré vyjadrujú ich jednotlivé kvality. Pripomenieme najmä tieto:⁵

U nás rozšírené používanie výrazu „**tretí sektor**“ poukazuje na to, že ide o sektor pôsobiaci v priestore medzi štátom a trhom. Pri pomenovaní „**neziskový sektor**“ sa kladie dôraz na to, že na rozdiel od komerčných a ziskových organizácií cieľom nie je vytvárať zisk a rozdeľovať ho medzi vlastníkov. Tu treba poznamenať, že ak vznikne zisk, vracia sa späť do verejnoprospešných programov a fungovania organizácie. Termín „**dobrovoľnícky sektor**“ sa používa na zdôraznenie podielu odborníkov, aj keď v sektore pôsobia platení zamestnanci. Pojem „**nezávislý sektor**“ vyjadruje nezávislosť od štátu a trhu, hovoríme o relatívnej nezávislosti, pretože organizácie tretieho sektora sú podporované štátom i súkromným sektorom. Prívlastkom „**svojpomocné organizácie**“ sa zdôrazňujú vlastné schopnosti, sily a skúsenosti. Výraz „**charitatívne, humanitárne, filantropické, dobročinné organizácie**“ vyjadruje ich verejnoprospešný charakter, ktorý sa opiera o dávne tradície dobročinnosti, milosrdenstva a kresťanskej lásky k blízkemu. V zahraničí sa objavuje pojem „tax-exempt sector“, teda „**sektor oslobodený od daní**“. V USA a v krajinách západnej Európy sú organizácie tohto sektora v rôznej miere oslobodené od niektorých daní, napríklad od dane z príjmu, dane z majetku, resp. dostávajú iné finančné úľavy, napríklad pri poštovom styku, pri clách.

Ďalší termín charakteristický pre USA je „**súkromný neziskový sektor**“, ktorý predstavuje organizácie, ktoré síce vznikli ako súkromné, ale slúžia verejným cieľom.⁶

Pri termíne „**mimovládne organizácie**“ (skrátane MVO) sa preukazuje, že založenie a činnosť týchto organizácií sa neviaže na rozhodnutie štátneho orgánu, teda nie sú štátne. Medzinárodne sa používa skratka „NGO's – non-governmental organizations“.

V našej práci budeme často používať pojem mimovládne organizácie.

⁵ BEDNÁRIKOVÁ, D, LACIŇÁK, J, RAKOVSKÝ, M, ZELENÍK, J.: Vybrané problémy tretieho sektora. Bratislava: EKONÓM, 2012, s. 26.

⁶ STANEK, V. a kol.: Sociálna politika teória a prax. Druhé vydanie. Bratislava: Spirit dva, 2011. s. 113.

1.4. Základná charakteristika mimovládnych organizácií

Mimovládne organizácie majú rôzne definície, názory a terminológia nie je jednotná.

Zákon č. 213/1997 Z. z. v znení novely zákona č. 35/2002 definuje „neziskovú organizáciu poskytujúcu všeobecne prospešné služby ako právnickú osobu, ktorá poskytuje všeobecne prospešné služby za vopred určených a pre všetkých používateľov rovnakých podmienok a ktorej zisk sa nesmie použiť v prospech zakladateľov, členov orgánov ani jej zamestnancov a musí sa použiť v celom rozsahu na zabezpečenie všeobecne prospešných služieb.“⁷

Mimovládnu organizáciu môže založiť fyzická osoba, právnická osoba alebo štát. Vo všeobecnosti sa MVO zakladá zakladacou listinou podpísanou všetkými zakladateľmi. Pravosť podpisov všetkých zakladateľov musí byť úradne osvedčená. V prípade, že MVO zakladá jeden zakladateľ, pravosť jeho podpisu musí byť tiež úradne osvedčená. Zakladaciu listinu môže uzavrieť aj splnomocnenec, ktorý má na to plnomocenstvo. Plnomocenstvo s úradne osvedčeným podpisom splnomocniteľa sa pripojí k zakladacej listine.

MVO vzniká dňom, keď rozhodnutie krajského úradu o registrácii nadobudlo právoplatnosť. Register vedie registrový úrad príslušný podľa sídla neziskovej organizácie. Listiny, ktoré je potrebné priložiť k návrhu na zápis neziskovej organizácie do registra, a náležitosti týchto listín, nájde zakladateľ napríklad na stránke Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, respektíve priamo v zákone č. 213/1997 Z.z.⁸

MVO môže podnikáť, ale iba za podmienky, že touto činnosťou sa dosiahne účelnejšie využitie jej majetku a nebude ohrozená dostupnosť služieb, pre ktoré bola založená. Je dôležité si zapamätať, že zisk MVO sa musí použiť v celom rozsahu na zabezpečenie všeobecne prospešných služieb.

MVO sú financované z verejných, súkromných a zahraničných zdrojov. Touto témou sa podrobnejšie zaoberáme v druhej kapitole.

1.6. Typológia mimovládnych organizácií v Slovenskej republike

Zákon o registri mimovládnych neziskových organizácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov hovorí, že „mimovládnymi neziskovými organizáciami, ktorých údaje sa zapisujú do registra, sú

⁷Zákon č.35/2002 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby

⁸ <https://www.etrend.sk/trend-archiv/rok-/cislo-M%C3%A1j/vznik-neziskovej-organizacie.html>

- a) nadácie,
- b) neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby,
- c) neinvestičné fondy,
- d) občianske združenia, odborové organizácie a organizácie zamestnávateľov,
- e) organizácie s medzinárodným prvkom.“⁹

1.6.1. Nadácie

„Nadácia je účelové združenie majetku, ktorý slúži na podporu verejnoprospešného účelu. Nadácia je právnická osoba, zapisuje sa do registra nadácií, ktorý vedie Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Verejnoprospešným účelom sa na účely tohto zákona rozumie najmä rozvoj a ochrana duchovných a kultúrnych hodnôt, realizácia a ochrana ľudských práv alebo iných humanitných cieľov, ochrana a tvorba životného prostredia, zachovanie prírodných hodnôt, ochrana zdravia, ochrana práv detí a mládeže, rozvoj vedy, vzdelania, telovýchovy a plnenie individuálne určenej humanitnej pomoci pre jednotlivca alebo skupinu osôb, ktoré sa ocitli v ohrození života alebo potrebujú naliehavú pomoc pri postihnutí živelnou pohromou.“¹⁰

Nadácia nemôže byť založená za účelom výkonu hospodárskej činnosti. Ide o účelové združenie, ktoré slúži na podporu verejnoprospešného účelu. Medzi verejnoprospešné účely patria napríklad rozvoj a ochrana duchovných a kultúrnych hodnôt, realizácia a ochrana ľudských práv, ochrana životného prostredia, ochrana zdravia. Majetok nadácie tvorí nadačné imanie, nadačný fond a ostatný majetok. Nadácia musí mať zakladajúce aktíva, inak povedané nadačné imanie, ktoré tvoria iba peňažné prostriedky a nehnuteľnosti s minimálnou výškou 6638 eur.

Nadačný fond je tvorený peňažnými prostriedkami, ktoré sa nestali súčasťou nadačného imania alebo ostatného majetku nadácie. Ostatný majetok nadácie sa skladá z peňažných prostriedkov, cenných papierov, iných majetkových práv a iných majetkových hodnôt oceniteľných peniazmi.¹¹

1.6.2. Občianske združenia

Občania majú právo slobodne sa združovať. „Občania môžu zakladať spolky, spoločnosti, zväzy, hnutia, kluby a iné občianske združenia, ako aj odborové organizácie a

⁹Zákon č. 346/2018 Z. z. o registri mimovládnych neziskových organizácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov

¹⁰ Zákon č. 34/2002 zákon o nadáciach a o zmene Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov

¹¹ <http://sluzbymvo.sk/2017/06/18/typy-neziskovych-organizacii-nadacia/>

združovať sa v nich. Členmi združení môžu byť aj právnické osoby. Združenia sú právnickými osobami. Do ich postavenia a činnosti môžu štátne orgány zasahovať len v medziach zákona.“¹²

Občianske združenie predstavuje právnu formu mimovládnych organizácií, zďaleka najväčšiu časť. Občania ju vytvoria spolu dobrovoľne na konkrétny cieľ, ktorý nie je zakázaný zákonom. Združenie môže dosiahnuť zisk, ale iba v prípade, ak jeho použitie slúži na podporu činnosti združenia. „Predmet činnosti je upravený v stanovách a mal by byť z neho zrejмый neziskový, prípadne verejnoprospešný charakter činnosti – svojou činnosťou nesmie obmedzovať hospodársku súťaž iným subjektom.“¹³

Jeho fungovanie je založené na princípe miestnej samosprávy, má registrované členstvo, organizuje spoločenské aktivity s členmi na dosiahnutie svojich cieľov. Hlavným orgánom združenia je zhromaždenie členov, ktoré sa zvoláva minimálne raz ročne a zaoberá sa témami v rámci jeho kompetencie. „Občianske združenia môžu účtovať v sústave jednoduchého účtovníctva, ak spĺňajú podmienky uvedené v § 9 ods. 2 písm. c) zákona o účtovníctve, a to ak nepodnikajú a ich príjmy nedosiahli v predchádzajúcom období 200 000 €.“¹⁴

1.6.3. *Neinvestičné fondy*

Neinvestičné fondy formulujú približne 2 % všetkých MVO na Slovensku.

Definuje ich zákon nasledovne: „Fond je neziskovou právnickou osobou, ktorá združuje peňažné prostriedky určené na plnenie všeobecne prospešného účelu alebo individuálne určenej humanitnej pomoci pre jednotlivca alebo pre skupinu osôb, ktoré sa ocitli v ohrození života alebo potrebujú naliehavú pomoc pri postihnutí živelnou pohromou.“¹⁵

Ich hlavné ciele deklaruje § 2 ods. 2 zákona č. 147/1997 Z.z. o neinvestičných fondoch.

„Podľa tohto zákona sa za všeobecne prospešný účel považuje najmä:

- a) rozvoj a ochrana duchovných hodnôt,
- b) ochrana ľudských práv,
- c) ochrana a tvorba životného prostredia,
- d) zachovanie prírodných a kultúrnych hodnôt,

¹² Zákon č. 83/1990 zb. Zákon o združovaní občanov

¹³ <http://sluzbymvo.sk/2017/06/15/typy-neziskovych-organizacii-obcianske-zdruzenie/>

¹⁴ <http://sluzbymvo.sk/2017/06/15/typy-neziskovych-organizacii-obcianske-zdruzenie/>

¹⁵ Zákon č. 147/1997 Z. z. o neinvestičných fondoch a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1996 Z. z.

- e) ochrana a podpora zdravia a vzdelávania,
- f) rozvoj sociálnych služieb.¹⁶

Fond vzniká pomocou zriaďovacej listiny dňom, ku ktorému bol evidovaný v registri. Registráciu vykonáva Okresný úrad príslušného kraja. Ak je zriaďovateľom jedna osoba, fond sa zriaďuje zriaďovacou listinou vo forme notárskej zápisnice. Ak je viac zriaďovateľov, fond sa zriaďuje zriaďovacou zmluvou.

Prostriedky fondu sa nesmú použiť na podnikanie ani na financovanie činnosti politických strán. Fondy však môžu mať okrem grantov či darov aj ďalšie príjmy (napr. príjmy z lotérií, verejných zbierok, predaja vlastnej literatúry podporujúcej účely fondu, úroky z peňažných vkladov a pod.). Základným predpokladom legálnosti týchto príjmov je však to, aby činnosť vyvinutú na ich dosiahnutie nebolo možné považovať za podnikanie v zmysle definícií určených osobitnými predpismi.¹⁷

1.6.4. Neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby

„Nezisková organizácia je právnická osoba založená podľa tohto zákona, ktorá poskytuje všeobecne prospešné služby za vopred určených a pre všetkých používateľov rovnakých podmienok a ktorej zisk sa nesmie použiť v prospech zakladateľov, členov orgánov ani jej zamestnancov, ale sa musí použiť v celom rozsahu na zabezpečenie všeobecne prospešných služieb.“¹⁸

Táto organizácia môže žiadať alebo zachovať svoj status verejnoprospešného charakteru, ktorý v zriaďovacej listine vykonáva činnosť na výkon užitočných úloh. Medzi všeobecne prospešné služby radíme najmä: výskum, vývoj, vedecko-technické služby a informačné služby, ochranu prírodných hodnôt, tvorbu a ochranu životného prostredia, ochranu ľudských práv, poskytovanie sociálnej pomoci, zdravotnej a humanitárnej starostlivosti, tvorbu, rozvoj, ochranu a prezentáciu duchovných a kultúrnych hodnôt, služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti, zabezpečenie bývania, správy, a obnovy bytového fondu.¹⁹

Medzi všeobecne prospešné služby patria aj tie služby, ktoré nie sú uvedené v zákone, ale majú všeobecno-prospešný charakter.

¹⁶ Zákon č. 147/1997 Z. z. o neinvestičných fondoch a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1996 Z. z.

¹⁷ BROZMANOVÁ GREGOROVÁ, A. A kol. 2009. Tretí sektor a mimovládne organizácie. Banská Bystrica: Bratia Sabovci, 2009. s.62.

¹⁸ Zákon č.213/1997 Z.z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby

¹⁹ <http://ives.minv.sk/rez/registre/filter/filterucel.aspx?type=rno>

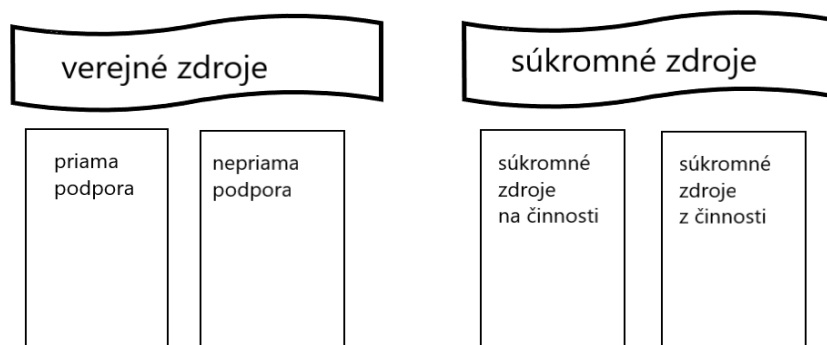
2. Financovanie MVO

Už v prvej kapitole sme sa zaoberali tézou, že tvorba zisku nie je hlavným cieľom MVO. Ale aj napriek tomuto faktu potrebujú pokryť svoje výdavky, pretože bez finančných prostriedkov by nemohli fungovať.

Kľúčovým predpokladom dlhodobého fungovania MVO v Slovenskej republike je ich dostatočné finančné zabezpečenie.

V literatúre aj v praxi sa môžeme stretnúť s viacerými klasifikáciami zdrojov financovania od jednoduchých po zložitejšie.

V našej bakalárskej práci budeme vychádzať z členenia, ktoré vydalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky. Ministerstvo sa snažilo, aby MVO mali k dispozícii štyri piliere financovania aktivít. Nižšie uvedená schéma načrtáva tieto štyri piliere.

Obrázok 2: 4 piliere financovanie MVO

Zdroj: vlastné spracovanie podľa MF SR

Verejné zdroje zameriavané sa na:

- a. Priamu podporu:
 - i. Eurofondy, Nórske fondy, ...
 - ii. Dotácie
 1. Štátne
 2. VÚC
 3. Miest a obcí
 - iii. Asignácia
- b. Nepriamu podporu

- i. Daňové oslobodenie MVO
- ii. Odpočítateľné položky
- iii. Sponzoring
- iv. Charitatívna reklama

Súkromné zdroje zameriavané sa na:

c. Zdroje na činnosť:

- i. Verejné zbierky
- ii. Dary
- iii. Granty
- iv. Členské príspevky
- v. Sponzoring
- vi. Charitatívna reklama
- vii. Charitatívna lotéria
- viii. Dedičstvo
- ix. Asignácia

d. Zdroje z vlastnej činnosti:

- i. Hlavná aktivita
- ii. Iná zárobková, ekonomická alebo podnikateľská činnosť
- iii. Investovanie.

Rozoznávame dve základné formy financovania MVO –verejné zdroje a súkromné zdroje.

2.1. Verejné zdroje financovania MVO

Verejné zdroje sú poskytované prostredníctvom priamej a nepriamej podpory štátu. Priama podpora predstavuje presne určený finančný rámec zo štátneho rozpočtu. Ak vychádzame zo slova nepriamy, ide o podporu, ktorej výška nie je vopred stanovená, nedá sa bezprostredne určiť.

2.1.1. Priama podpora

2.1.1.1. Eurofondy, Nórske fondy

„Dôležitá je aj podpora prostriedkami Štátneho rozpočtu SR v rámci kofinancovania pre zdroje, ktoré prichádzajú zo štrukturálnych fondov Európskej únie, Nórskeho finančného

mechanizmu, Finančného mechanizmu Európskeho hospodárskeho priestoru a Európskeho združenia voľného obchodu či Švajčiarskeho finančného mechanizmu.“²⁰ Eurofondy alebo inak Európske štatutárne a investičné fondy sú hlavným nástrojom investičnej politiky Európskej únie, ktorý je financovaný z rozpočtu EÚ. Európske fondy predstavujú možnosť čerpania finančnej pomoci na kompenzácie regionálnych rozdielov. Európske štatutárne a investičné fondy (ďalej EŠIF) je spoločným označením pre Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky fond, Kohézny fond, Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka a Európsky námorný a rybársky fond.

Hlavný riadiaci dokument EŠIF, ktorý na nadnárodnej úrovni definuje štandardné procesy a postupy, ktoré zabezpečujú harmonizované uplatňovanie pravidiel pri poskytovaní príspevkov v programovom období 2014 – 2020 na úrovni všetkých subjektov zapojených do poskytnutia príspevkov v podmienkach SR.²¹

Približne 80% poskytovaných finančných prostriedkov mimovládny orgánizáciám riadia krajiny EÚ samostatne. Každá krajina poskytuje podrobné informácie o súčasných výzvach a o podaní žiadosti na internetových stránkach príslušných orgánov. Zvyšok je riadený komisiou alebo inými orgánmi EÚ. Podporné programy sú: sociálna inklúzia, rodová rovnosť a rovnosť príležitostí, médiá a kultúra, podpora občianstva, humanitárna pomoc a civilná ochrana.²²

2.1.1.2. Dotácie

Podľa Majdúchovej dotácie sú „nenávratné zdroje financovania, sú zároveň ekonomickým nástrojom prostredníctvom ktorého štát alebo iný územný celok podporuje presadzovanie svojich zámerov.“²³

„Štátna dotácia sa chápe ako prídelenie prostriedkov (najmä finančných) zo štátneho rozpočtu, v rámci právom regulovaného procesu (napr. z verejného rozpočtu alebo štátneho účelového fondu), fyzickej alebo právnickej osobe. ... Vo všeobecnosti ide o platbu, ktorú inštitúcia poskytuje jednotlivcovi alebo inštitúcii bez toho, že by očakávala nejakú protihodnotu. Môže ísť o účelovú dotáciu (je určená na špecifický účel, so stanoveným časom a spôsobom navrátenia v prípade jej nepoužitia) alebo o neúčelovú dotáciu, tzv. subvenciu (jej využitie

²⁰ MAČEK. E. Financovanie mimovládnych organizácií z verejných zdrojov na úrovni miestnych samospráv v Slovenskej republike. 2012. s.17.

²¹ Úrad podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu: Mestá a obce a fondy EÚ 2014-2020. Spirit: Bratislava. 2017. s. 16.

²² Spracované podľa internetovej stránky < https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/how-eu-funding-works/who-eligible-funding/funding-opportunities-ngos_en

²³ MAJDÚCHOVÁ, Helena, a kolektív. Podnikové hospodárstvo. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018, s. 369.

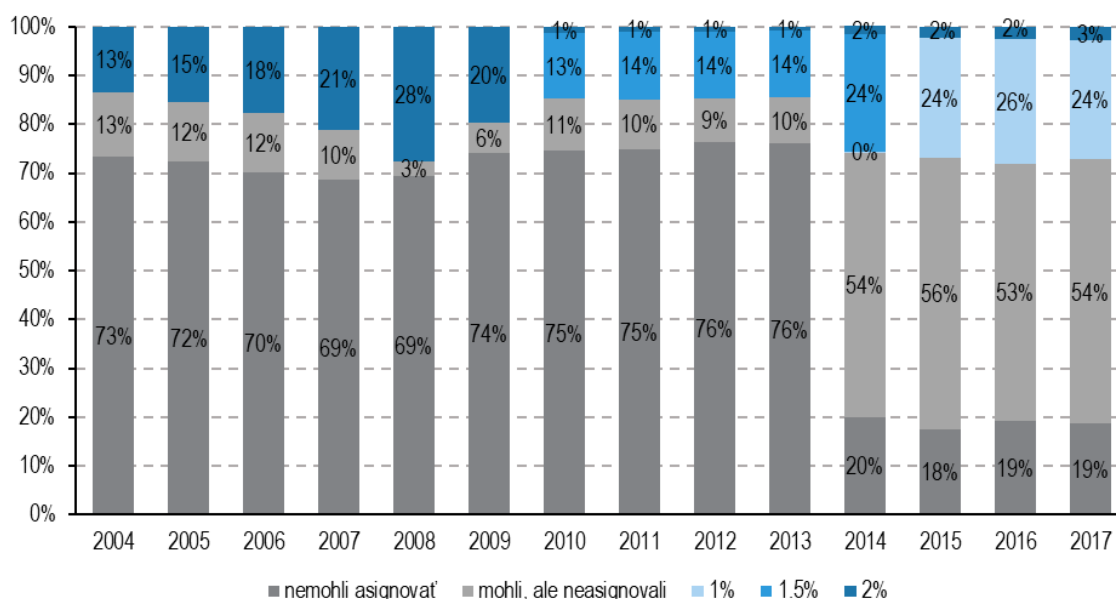
nie je presne definované, možno ju použiť na akékoľvek výdavky). Dotácie sa poskytujú najmä zo štátneho rozpočtu a zo štátnych účelových fondov. ...“²⁴

V prípade poskytovania dotácií zo štátnych (účelových) fondov poskytuje okrem zákonnej regulácie právnu podporu aj normatívna interná inštrukcia príslušného správcu štátneho (účelového) fondu, najmä jeho štatút.

2.1.1.3. Asignácia

„Právnické osoby môžu asignovať daň vo výške 2% alebo 1% za predpokladu minimálnej výšky asignácie 8 eur. Asignovať 2% môže subjekt, ktorý daroval finančné prostriedky najmenej vo výške zodpovedajúcej 0,5% zaplatenej dane.“²⁵

Právnická osoba môže v daňovom priznaní vyhlásiť, že podiel zaplatenej dane sa má poukázať ním predpísanému prijímateľovi, napr. občianskemu združeniu, nadácii a pod.

Graf 1: Rozdelenie asigujúcich daňových príjmov právnických osôb

Zdroj: Ministerstvo financií SR

V grafe č. 1 sú spracované údaje o možnosti daňovej asignácie právnických osôb (ďalej PO) v percentách od roku 2004 do roku 2017. Tmavo-šedou farbou sú zobrazené tie PO, ktoré nemohli asignovať, šedou tie, ktoré mohli, ale neasignovali, a modrou tie, ktoré asigovali 1%, 1,5% alebo 2 %.

²⁴ Spracované podľa internetovej stránky < http://itretisektor.sk/statne_dotacie/

²⁵ Spracované podľa internetovej stránky < <https://www.finance.gov.sk/sk/finance/institut-financnej-politiky/ekonomicke-statistiky/asignacia-dane/>

2.1.2. *Nepriama podpora*

2.1.2.1. *Daňové oslobodenie MVO*

V súčasnosti sú oslobodenia týkajúce sa právnických osôb zamerané najmä na činnosť právnických osôb (ďalej len PO) nezriadených na podnikanie. „Od dane sú oslobodené napríklad: príjmy rozpočtových organizácií a z predaja majetku, ktorý majú zahrnutý v rozpočte zriaďovateľa, príjmy štátnych fondov, Garančného fondu a Fondu ochrany vkladov, výnosy z kostolných zbierok, cirkevných úkonov a príspevky registrovaným cirkviam a náboženským spoločnostiam, príjem plynúci z členských príspevkov prijatých profesijnými komorami, občianskymi združeniami PO, politickými stranami a hnutiami, úroky a iné výnosy z poskytnutých úverov a pôžičiek, príjmy z podielových fondov dosiahnutých z vyplatenia iných, z vkladových certifikátov, dlhopisov, pokladničných poukážok, vkladových listov a iných cenných papierov.“²⁶

Od 1. 1. 2018 rozšírili oblasť oslobodenia od dane z príjmov PO z reklám, ktoré sú zamerané na charitatívne účely do výšky 20 000 €/ zdaňovacie obdobie, z predaja akcií akciovej spoločnosti alebo predaja obchodného podielu spoločníka spoločnosti s ručením obmedzeným resp. komanditistu komanditnej spoločnosti.²⁷

2.1.2.2. *Odpočítateľné položky*

Odpočítateľné položky alebo ako v knihách uvedené položky znižujúce základ dane PO predstavujú napr.: „príjmy, ktoré nie sú predmetom dane (napr. poukázaný podiel zaplatenej dane na osobitné účely v prospech daňovníka), príjmy zdaňované zrážkovou daňou, príjmy, ktoré sú u daňovníka oslobodené od dane (napr. zmluvné pokuty), podiel na zisku vyplatený zo zisku obchodnej spoločnosti alebo družstva, podiel na likvidačnom zostatku obchodnej spoločnosti alebo družstva, a iné.“²⁸

2.1.2.3. *Sponzoring*

Pojem sponzorstva nie je v slovenskom právnom systéme zadefinovaný, vyplýva to iba z charakteru zmluvy. Vo všeobecnosti sponzorstvo je považované za spôsob podpory zo strany osoby alebo organizácie – sponzora, ktorý dáva k dispozícii sumu peňazí alebo vecné prostriedky a za to dostáva protislužbu, zvyčajne propagáciu. Sponzorstvo je možné chápať

²⁶ SCHULTZOVÁ. A. a kol. : DANIVNÍCTVO daňová teória a politika I. Bratislava. Wolters Kluwer, 2018 s.111-112.

²⁷ SCHULTZOVÁ. A. a kol. : DANIVNÍCTVO daňová teória a politika I. Bratislava. Wolters Kluwer, 2018 s.112

²⁸ SCHULTZOVÁ. A. a kol. : DANIVNÍCTVO daňová teória a politika I. Bratislava. Wolters Kluwer, 2018 s.104

ako obchodný vzťah medzi dvoma stranami, pričom jedna strana poskytuje druhej strane peniaze, služby alebo materiály, druhá strana zasa udeľuje určité práva, typ spolupráce, združenie, za ktoré sponzor dostane obchodnú výhodu.

2.1.2.4. Charitatívna reklama

Charitatívna reklama je nová forma finančnej podpory, ktorá je daňovo zvýhodnená pre MVO. Inštitút charitatívnej reklamy bol do nášho právneho poriadku zavedený novelou č. 344/2017 Z. z. zákona o dani z príjmov. Novou právnou úpravou sa zaviedlo v občianskych združeniach, nadáciách, neinvestičných fondoch a neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby. Podstatou charitatívnej reklamy je, že štát umožnil, aby zákonom určený okruh právnických osôb neziskovej povahy, ktorý vykonáva všeobecne prospešnú činnosť, mohol na túto charitatívnu činnosť prijať a použiť až 20 000 eur ročne, ktoré sú na strane prijímateľa - šíriteľa reklamy oslobodené od dane a podnikateľ - objednávatel' charitatívnej reklamy ich má v celej výške v nákladoch bez ohľadu na to, či je v zisku alebo v strate. Prijímateľ musí poskytnuté prostriedky použiť na charitatívne účely do konca nasledujúceho kalendárneho roka po ich prijatí, obdobne ako pri použití prostriedkov z asignovanej dane z príjmov tzv. 2 percent.²⁹ Príjmy neziskových organizácií z takejto reklamy sú oslobodené od dane.

2.2. Súkromné zdroje financovania MVO

Súkromným podporovateľom MVO sú subjekty súkromného sektora – firmy alebo súkromné nadácie či iné neverejné fondy. Tieto subjekty môžu pomáhať mimovládnym organizáciám prostredníctvom verejných zbierok, darov, grantov, príjmu zo sponzoringu, dedičstva a pomocou zdrojov z hlavnej činnosti.

2.2.1. Zdroje na činnosť

2.2.1.1. Verejné zbierky

Podľa zákona verejnou zbierkou „je získavanie a zhromažďovanie dobrovoľných peňažných príspevkov právnickými osobami oprávnenými vykonávať zbierku podľa tohto zákona od vopred neurčeného okruhu prispievateľov na vopred určený všeobecne prospešný

²⁹ Zákon č. 344/2017 Zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

účel alebo na individuálne určenú humanitárnu pomoc pre fyzickú osobu alebo skupinu fyzických osôb, ktoré sa ocitli v núdzi, v ohrození života alebo potrebujú naliehavú pomoc pri postihnutí živelnou pohromou.“³⁰ Zbierku môžu vykonávať iba občianske združenia, neziskové organizácie poskytujúce všeobecne prospešné služby, neinvestičný fond, nadácie, účelové zariadenie cirkvi, Slovenský Červený kríž, účelové zariadenie náboženskej spoločnosti, združenie obcí atď. Na realizáciu verejnej zbierky je právnická osoba povinná založiť osobitný účet, na ktorom sa budú hromadiť príspevky tvoriace výnos zbierky.

Zbierka môže byť uskutočnená viacerými spôsobmi, napr. zasielaním príspevkov na osobitný účet, odosielaním darcovských správ alebo volaním na skátené číslo, zbieraním do stacionárnych pokladničiek alebo do prenosných pokladničiek, predajom predmetov, vstupeniek na iné podujatie, ak je príspevok zahrnutý v ich cene.³¹

2.2.1.2. Dary

Darovanie predstavuje dobrovoľný, slobodný úkon, ktorým darca poskytuje alebo sľubuje bezplatne prenechať obdarovanému dar, pričom obdarovaný tento dar alebo sľub prijíma. Dary sú zo súkromných zdrojov fyzických i právnických osôb – podnikatelia i nadácie, neinvestičné fondy a podobne. Dary predstavujú niečo hodnotné, či už ide o peniaze alebo tovar, ktoré sa dávajú za účelom pomôcť jednotlivcovi alebo organizácii, ako napríklad charity. Rozlišujeme dve hlavné formy podpory, ktorými sú vecné dary a finančné dary. Tento súkromný zdroj môže byť viazaný na konkrétny účel, alebo na činnosť. Je charakteristický bezplatnosťou, čo znamená, že dary nie sú za protislužbu, len podporujú určitý cieľ. Podľa zákona o dani z príjmov §12 dary nie sú predmetom dane. Právnická osoba daň z daru neplatí.³²

2.2.1.3. Granty

Granty sú jednorazové finančné čiastky, ktoré sa udeľujú na špecifické účely. Jednou veľkou výhodou je, že ide o nenávratnú finančnú čiastku. Na jej získanie je nutné vyhovieť vopred stanoveným kritériám. Je potrebné spomenúť, že pri grantoch ide vždy o spolufinancovanie, čiže je potrebné použiť i vlastné finančné prostriedky. Existujú rôzne typy grantov, niektoré sú poskytované pre špecifickú lokalitu. Pri každom type je však právnym základom grantová zmluva alebo zmluva o poskytnutí grantu.

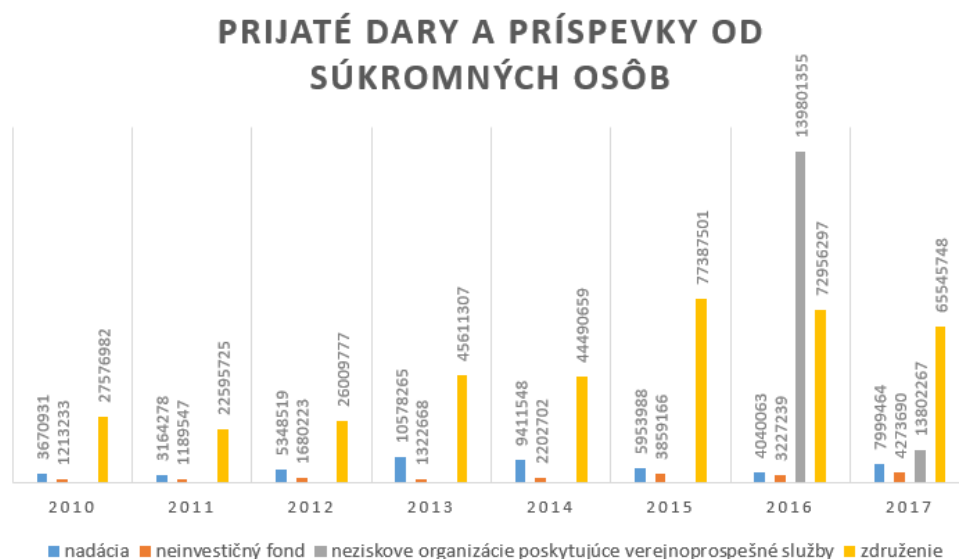
³⁰ Zákon č. 162/2014 Z.z.

³¹ Spracované podľa zákona č. 162/2014 Z. z.

³² Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník §628 - §630

2.2.1.4. Členské príspevky

Členský príspevok organizácii je špecifickým zdrojom ich príjmov. Definujeme ho ako finančný prostriedok, ktorý platia členovia určitých organizácií za možnosť byť členom a použiť ich služby. Hlavným cieľom je príjmový zdroj, na druhej strane ide o posilnenie príslušnosti k danej organizácii a na tretej strane poskytnutie majetkových zdrojov pre organizáciu. Daná organizácia nemôže existovať bez predpisu členského príspevku. Ak člen určitej organizácie nezaplatí príspevok na dlhšie obdobie – napr. viac ako jeden rok, môže ísť o dôvod k vylúčeniu člena. Príspevok môže byť vyplácaný jednorazovo alebo opakovane napr. mesačne, štvrťročne, a pod. Použitie príjmov z členských príspevkov nie je obmedzené, ale môžu byť v súlade s hospodárením MVO. Na členské príspevky sa nevystavujú faktúry a sú oslobodené od dane.

Graf 2: Prijaté dary a príspevky MVO od súkromných osôb

Zdroj: vlastné spracovanie podľa údajov Štatistického úradu

Predchádzajúci graf č. 2 sa pozrel na to ako súkromné osoby podporujú jednotlivé typy MVO, t.j. nadácie, neinvestičné fondy, neziskové organizácie poskytujúce verejnoprospešné služby a združenia. Od roku 2010 až do súčasnosti FO stále podporujú občianske združenia prostredníctvom darov a príspevkov, pričom môžeme vidieť pomalý rast. Za rok 2016 dostali neziskové organizácie poskytujúce verejnoprospešné služby 139 801 355 €, v tomto roku nadácie získali 4 040 063 €, neinvestičné fondy 3 227 239 € a združenia 7 295 629 €.

2.2.1.5. Sponzoring

Sponzoring už sme zadefinovali vyššie. V našej práci budeme objasňovať sponzoring ako súkromný zdroj financovania na príklade telekomunikácií SR.

Slovenský právny poriadok upravuje sponzorstvo v zákone č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciach. „Sponzorovanie na účely tohto zákona je plnenie určené na priame alebo nepriame financovanie programu, programovej služby alebo audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie s cieľom propagovať názov alebo obchodné meno, ochrannú známku, dobrú povesť, tovary alebo aktivity právnickej osoby alebo fyzickej osoby, ktorá také plnenie poskytla. Sponzorovanie nie je plnenie podľa prvej vety, ktoré poskytla právnická osoba alebo fyzická osoba, ktorá je vysielateľom alebo poskytovateľom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie alebo tento program vyrobila.“³³

„Sponzor nesmie ovplyvňovať obsah sponzorovaného programu, programovej služby a audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, ani čas zaradenia sponzorovaných programov spôsobom, ktorý by mal dosah na redakčnú zodpovednosť alebo redakčnú nezávislosť vysielateľa alebo poskytovateľa audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie.“³⁴

2.2.1.6. Charitatívna reklama

Charitatívnu reklamu už sme definovali vyššie. Rozdiel je v tom, že charitatívnu reklamu podporujú FO alebo súkromné PO.

2.2.1.7. Charitatívna lotéria

Podľa zákonnej definície charitatívnej lotérie ide o hazardnú hru, v ktorej sa kombinujú niektoré znaky lotériových hier vrátane znakov číselnej lotérie a niektoré znaky stávkových hier vrátane znakov nešportovej stávkovej udalosti.³⁵

Charitatívna lotéria je prevádzkovaná súkromnou organizáciou, resp. právnickou osobou na základe licencie udelenej v súlade so zákonom. Lotéria nie je vlastnená štátom, a teda jej príspevky nenahrádzajú štátne dotácie. Hlavným cieľom charitatívnej lotérie je získavanie zdrojov pre MVO. V ideálnom prípade na náklady spojené s prevádzkou lotérie by malo pripadnúť viac ako 20 % ziskov. Zvyšných 80% je prerozdelených v pomere 1:1, teda 40% ako dar organizáciám a zvyšných 40% ako výhra pre účastníkov lotérie. Je dôležité

³³ Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciach

³⁴ Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciach

³⁵ Zákon č. 487/2009 Z. z. zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

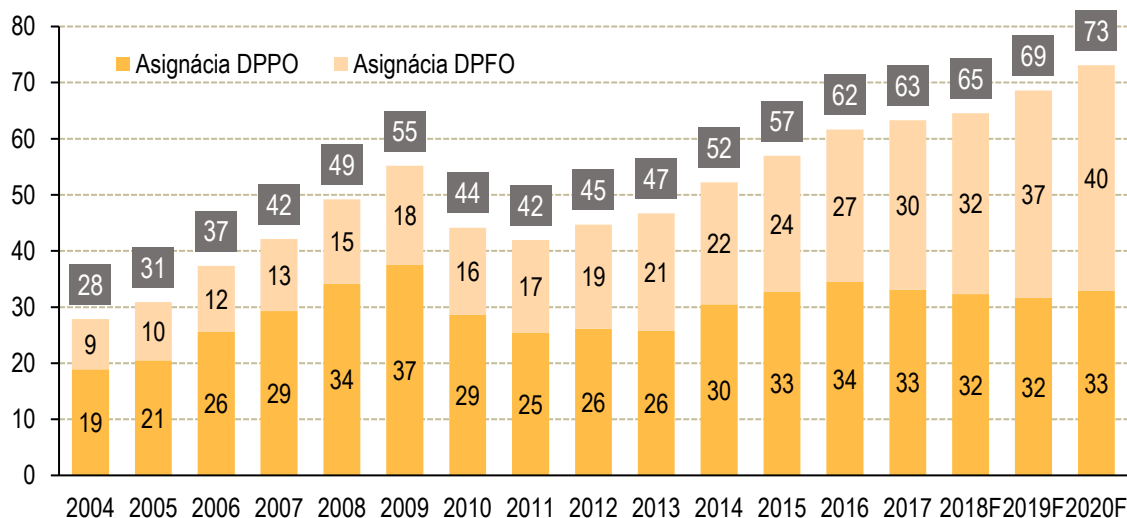
poznamenať, že dané percentuálne rozloženie je iba odporúčané. Organizácie sami rozhodujú o manipulovaní nadobutných financií.³⁶

2.2.1.8. Dedičstvo

Na Slovensku ide zatiaľ o málo využívaný zdroj financovania MVO, v niektorých častiach sveta je bežným zdrojom príjmov určitých organizácií. Prijat' dar z dedičstva môže organizácia na základe písomného závetu. Prostredníctvom závetu môže darca určiť nadáciu ako svojho dediča a umožniť jej tak ďalšie financovanie svojej činnosti. Darca môže v závete vyjadriť želanie, aby nadácia použila jeho dar na konkrétny účel. Za určitých okolností tak aj mimovládne neziskové organizácie môžu byť účastníkmi dedičského konania.

2.2.1.9. Asignácia

„Fyzické osoby, ktoré zaplatili daň, môžu nasmerovať 2% alebo 3% dane v prospech neziskového sektora, za predpokladu minimálnej výšky asignácie 3 eur. Asignovať môžu osoby, ktoré vykonali dobrovoľníctvo v rozsahu 40 hodín za rok.“³⁷

Graf 3: Vývoj asignácie poskytovateľov v predchádzajúcich rokoch a budúca prognóza na ďalšie roky

Zdroj: MF SR, Štátna pokladnica (2004 – 2017), projekcia IFP (2018 – 2020)

Na grafe s názvom Vývoj asignácie poskytovateľov v predchádzajúcich rokoch s budúcou prognózou na ďalšie roky môžeme vidieť ako sa vyvíjala daňová asignácia fyzických osôb a právnických osôb od roku 2004, pričom tento graf obsahuje aj očakávanú prognózu až do roku 2020. Graf č. 3 zahŕňa objem asignovaných prostriedkov v miliónoch

³⁶ ACLEU. Definition of a charity lottery [online]. 2011 [cit. 2013-05-13].

³⁷ Spracované podľa internetovej stránky < <https://www.finance.gov.sk/sk/finance/institut-financnej-politiky/ekonomicke-statistiky/asignacia-dane/>

eur. Vývoj asignácie má rastúci charakter, okrem roku 2010, kedy nastal pokles, ale od roku 2012 pokračoval v rastúcom trende. Podľa asignácie poskytovateľov je viditeľné, že od roku 2004 asignovali viac PO ako FO. Odborníci predpokladajú, že v nasledujúcich rokoch bude daňová asignácia FO vyššia ako PO. V roku 2019 je očakávaná prognóza 69 mil. eur a v roku 2020 73 mil. eur.

2.2.2. Zdroje z činnosti:

2.2.2.1. Hlavná aktivita

V našej bakalárskej práci považujeme samofinancovanie za zdroje hlavnej aktivity. V slovenskej literatúre sa stretávame s pojmom samofinancovanie. „Označuje stratégiu organizácie vytvoriť vlastný príjem s cieľom posilniť svoje poslanie.“³⁸ Samofinancovanie znamená financovanie hospodárskej činnosti z vlastných zdrojov.

2.2.2.2. Iná zárobková činnosť, ekonomická alebo podnikateľská činnosť

V prípade podnikania MVO je finančný zisk iba druhoradým cieľom, ktorý sa prirodzene podriadi hlavnému účelu organizácie – jej poslaniu. Peniaze získané z podnikateľského zámeru teda nie sú v neziskovej organizácii cieľom, ale prostriedkom na ďalšie použitie.³⁹

2.2.2.3. Investovanie

Investovanie definuje Majdúchová ako „špecifickú činnosť podniku vymedzenú presným časovým rozpätím, použitými zdrojmi a požadovaným výsledkom. Je oddelená od prevádzkovej činnosti, ktorú však svojím priebehom a výsledkami ovplyvňuje.“⁴⁰

Investovanie je možné vo všeobecnosti chápať ako vynakladenie zdrojov s cieľom získania úžitkov, ktoré sú očakávané v budúcom období. Pri investičnom rozhodovaní je dôležité, koľko do čoho a kedy investovať. Čím je väčšie riziko, tým je väčší výnos. Táto oblasť zahŕňa činnosti týkajúce sa peňažných tokov z investičnej činnosti, hmotný alebo nehmotný majetok, jeho predaj, pôžičku, úver a výpomocí.

³⁸ ETCHART, N. a kol. Príručka podnikania neziskových organizácií. Centrum prevencie a riešenia konfliktov. 2011. s. 8

³⁹ ETCHART, N. a kol. Príručka podnikania neziskových organizácií. Centrum prevencie a riešenia konfliktov. 2011. s. 8

⁴⁰ MAJDÚCHOVÁ, Helena, a kolektív. Podnikové hospodárstvo. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018, s.379.

3. Ciele a metodika práce

Mimovládne organizácie fungujú na základe dobrovoľníctva a snažia sa riešiť problémy v daných odvetviach. Zasahujú v situáciách, keď verejný sektor alebo súkromný sektor nemá záujem zabezpečiť riešenie daných problémov, z čoho vyplýva, že zisk nie je hlavnou motiváciou pre MVO. Takéto organizácie uprednostňujú potreby občanov v rôznych oblastiach, napr. zdravotníctvo, vzdelanie, kultúra a atď.

Hlavným cieľom našej bakalárskej práce je explikovať postavenie a analyzovať financovanie mimovládnej organizácie Slovenský červený kríž, ktorá v týchto dňoch oslavila 100. výročie svojho založenia.

Čiastkovým cieľom je vypracovanie zdrojov financovania MVO podľa rozdelenia Ministerstva financií.

Druhým čiastkovým cieľom bakalárskej práce je objasniť rozdiel medzi verejným, súkromným a tretím sektorom podľa teoretických východísk a charakterizovať MVO.

Pri skúmaní a tvorbe práce boli použité viaceré zdroje. V prvom rade sme sa opierali o knižné publikácie, odborné články, slovníky, zákony a encyklopédie. Pri vypracovaní praktickej časti sme čerpali údaje zo Štatistického úradu a z výročných správ. Pani PhDr. Dagmar Nagy, vedúca Slovenského červeného kríža v Dunajskej Strede nám srdečne pomohla pri prehľade o finančných zdrojoch. Na základe analýzy spracovali sme komplexnejšie finančné zdroje SČK podľa vybraných hľadísk.

4. Analýza financovania vybranej mimovládnej organizácie na Slovensku

Slovenský červený kríž

V praktickej časti budeme analyzovať a skúmať finančné zdroje Slovenského červeného kríža, ako funguje táto národná spoločnosť a aké má úlohy.

„Slovenský červený kríž je jediná národná spoločnosť na celom území Slovenskej republiky podľa Ženevských dohôd a ich dodatkových protokolov, ktorá ako pomocná organizácia orgánov verejnej správy v humanitárnej oblasti plní úlohy ustanovené medzinárodnými zmluvami a týmto zákonom.“⁴¹ Pomocná organizácia je spolu s ďalšími národnými spoločnosťami v 191 krajinách sveta súčasťou Medzinárodného hnutia Červeného kríža a Červeného polmesiaca, ktoré združuje viac ako 100 miliónov členov, dobrovoľníkov a podporovateľov. Toto hnutie je najväčšou svetovou humanitárnou organizáciou, ktorá poskytuje pomoc bez ohľadu na národnosť, jazyk, rasu, náboženské presvedčenie a politické názory.

4.1. História Slovenského červeného kríža

Červený kríž, vysnený jeho zakladateľom Henry Dunantom, bol prítomný na všetkých významnejších bojiskách v uplynulých 160. rokoch a zachránil životy miliónov vojakov. Pred založením Medzinárodného Červeného kríža neexistovala vo svete organizácia, ktorá by sa v boji zaoberala ranenými vojakmi; po bitkách obvykle miestni obyvatelia zo strachu z epidémie pochovávali mŕtvych, bojujúce strany zobrali so sebou len tých ranených, u ktorých videli šancu na záchranu.

V bitke pri Solferine v roku 1859 si uvedomili, že značná časť rakúskych a talianskych obetí pochádza z tých ranených, ktorým neposkytli zavčas dostatočnú prvú pomoc alebo lekárske ošetrovanie. Henry Dunant keď uvidel na bojisku štyridsaťtisíc zranených a mŕtvych, otrasene hľadal možnosť pomoci. Naverboval obyvateľov z okolitých dedín a rozdelil ich na skupiny dobrovoľníkov, ktorí sa bez ohľadu na národnosť zúčastnili ošetrovaní a poskytovaní pomoci. Tento otrasný zážitok nútil Henryho Dunanta, aby pripravil návrh na ochranu obetí vojny a aby inicioval vytvorenie humanitárnej organizácie. Podľa jeho predstáv je potrebné mať takú organizáciu, ktorá z hľadiska hociktojej bojujúcej strany je neutrálna, preto sa dá očakávať, že v poskytovaní jej bezplatných humanitárnych a

⁴¹ Zákon č. 460/2007 Z.z o Slovenskom červenom kríži a ochrane znaku a názvu Červeného kríža a o zmene a doplnení niektorých zákonov

ošetrovateľských služieb žiadna z bojujúcich strán nebude brániť či obmedzovať. Uskutočnením tejto myšlienky je ním založený Medzinárodný výbor Červeného kríža z roku 1863 v Ženeve.

Po týchto udalostiach boli postupne založené v rôznych štátoch národné spoločnosti, ktoré prijímú humanitárnu ideu a symbol si vytýčili cieľ: poskytovanie pomoci v počiatku predovšetkým zraneným z bitiek.

Humanitárne hnutie našlo svojich nasledovníkov aj v Maďarsku. Prvé ženské spolky so znakom ČK pracovali na území Slovenska v 70. rokoch 19. storočia. V roku 1881 vynikol Spolok Červeného kríža zemi Maďarskej svätej koruny. Bol výnimkou, pretože pomocný spolok Rakúsko-Uhorskej monarchie už bol skoršie založený. Podľa medzinárodne prijatých pravidiel v jednom štáte mohol existovať len jeden spolok, ale maďarská vláda trvala na založení samostatného spolku, čo sa schválením Františka Jozefa II., rakúskeho cisára a maďarského kráľa v roku 1881 aj uskutočnilo.

Na začiatku 20. storočia sa zdravotnícky personál začal pripravovať na území Slovenska. Československý Červený kríž (ČSČK) bol v roku 1920 na Slovensku aktívnym účastníkom štátnych stravovacích a ošetrovateľských podujatí. Zahájil činnosť v sociálnej a zdravotníckej oblasti, ktorá začala mať významnejšie miesto medzi činnosťami ČSČK. Centrálnym heslom vtedajšej doby bola výchova obyvateľstva k ochrane zdravia a prevencii chorôb ale predovšetkým starostlivosť o deti. Deti trpeli rôznymi chorobami, ich úmrtnosť bola veľmi vysoká. ČSČK musel bojovať na dvoch frontoch. Na jednej strane s uzdravením detí, na druhej proti neznalosti dospelých.

Po rozdelení Československa nevyhnutne muselo dôjsť aj k rozdeleniu Československého Červeného kríža. Došlo k tomu v 1993, keď sa Slovenský Červený kríž stal nástupnou organizáciou ČSČK, počítalo sa s ich predstaviteľmi a Ženevský Medzinárodný výbor Červeného kríža ho uznal.

Ženevský Medzinárodný výbor Červeného kríža 25. augusta 1993 uznal Slovenský Červený kríž ako samostatnú národnú spoločnosť. 25. októbra 1993 ho Národné spoločnosti Červeného kríža a Červeného polmesiaca prijali medzi svojich členov. Tak sa stal členom hnutia svetovej organizácie. Zakladajúca schôdza SČK sa uskutočnila 8. a 9. mája 1993 v Prešove.

Slovenský Červený kríž je naďalej národnou spoločnosťou, ktorá pomáha, aby ľudia mohli žiť ľudsky.

Slová Henryho Dunanta sú neustále aktuálne: „*Pomáhajme všetci! Všetci a každý deň sa snažme zostať úprimní, odpúšťajme, buďme dobrí a milujme smelo dúfajúc, že vo svete nebude vojna a budeme žiť v mieri.*“

Znak červeného kríža na bielom je prvotne určený na ochranu zdravotníctva, zdravotného objektu a materiálu, ako aj nemocných osôb. Má ochrannú funkciu.

Obrázok 3: Znak SČK

V roku 1863 bol na medzinárodnej konferencii prijatý červený kríž na bielom poli, ktorý bol symbolom pomoci raneným vojakom. Znak bol vytvorený výmenou farieb vlajky Švajčiarska.

Obrázok 4: Logo SČK

4.2. Hlavná činnosť SČK

V zákone zakotvenou úlohou Červeného kríža je popularizovať spoločenské poskytovanie prvej pomoci, ktorú vykonáva bez prestávky už desiatky rokov. Ako najväčšia domáca civilná organizácia získala veľké skúsenosti ako poskytnúť poznatky prvej pomoci laikom. Vyučovanie sa uskutočňuje prostredníctvom systému verejného vzdelávania s ohľadom na špecifikácie daného veku.

Zvládanie sociálnych úloh patrí medzi jeho základné činnosti. To znamená predovšetkým pomáhať ľuďom v núdzi, organizovanie sociálnych programov a akcií, respektíve prevádzkovanie sociálnych inštitútov a inštitútov pre ochranu detí.

Tradičnou činnosťou je organizovanie kontrolných prehliadok. Ukazuje sa, že najväčší dopyt na prehliadky je v miestach vzdialenejších od mesta, kde nie je stály lekársky dozor. Ľudia sú zvedaví, svoje zdravie považujú za dôležité.

Pátracia služba je základnou povinnosťou Červeného kríža, ktorá sa zakladá na medzinárodných dohodách o ochrane obetí vojny. V súlade s tým prvoradou úlohou národných pátracích služieb je vyhľadávanie osôb odtrhnutých od rodín v dôsledku ozbrojených konfliktov. Pritom ale v dôsledku humanitárnej viazanosti musí odpovedať aj na nové výzvy neustále rastúcej medzinárodnej migrácie.

SČK poskytuje viaceré kurzy: kurz prvej pomoci, kurz opatrovania a kurz opatrovania detí, kurz vodnej záchranej služby SČK.

Kurz prvej pomoci je určený pre žiadateľov o vodičské oprávnenie a vodičov, firmy a podniky, verejnosť, napríklad mamičky s deťmi. Existujú rôzne kurzy prvej pomoci podľa časového hľadiska: 8 hodinový kurz, 16 hodinový kurz a 33 hodinový kurz.

Opatrovateľský kurz je predpísaný pre opatrovateľky v domácnosti a v sociálnych zariadeniach a au-pair detí. Ide o akreditovaný kurz, ktorý trvá 226 hodín a platí v celej Európskej únii. Nezamestnaní neplatia za kurz, pre nich je zdarma.

Kurz opatrovania detí je zameraný na starostlivosť o deti do 3 rokov, resp. deti s nepriaznivým zdravotným stavom do 6 rokov. Ide o 226 hodinový kurz, ktorý je rozdelený na 2 časti, na teoretickú a na praktickú. Kurz je určený pre nepedagogických zamestnancov, ktorí pracujú v predškolských zariadeniach, nekvalifikované opatrovateľky detí, ktoré si chcú založiť na opatrovanie detí živnosť či podnikanie, hracie centrá pre deti, študentov po skončení strednej školy, ktorí chcú pracovať v zahraničí ako opatrovatelia detí. Absolvent kurzu získa Osvedčenie o vzdelaní v slovenskom a nemeckom jazyku.

4.3.Podporovanie SČK

„Slovenský Červený kríž získava prostriedky na svoju činnosť najmä z členských príspevkov, z výnosov z vlastnej činnosti a vlastného majetku, z darov od fyzických osôb a právnických osôb, z dedičstva, z verejných zbierok, z poukázaného podielu zaplatenej dane z príjmov daňovníkov, z dotácií zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu štátneho fondu, z rozpočtov vyšších územných celkov a z rozpočtov obcí a štrukturálnych fondov Európskej únie.“⁴²

Členom Slovenského Červeného kríža sa môže stať každá fyzická alebo právnická osoba na území Slovenskej republiky. Člen SČK pravidelne podporuje organizáciu každoročným členským príspevkom vo výške 2 € a súhlasí so siedmimi princípmi Červeného kríža

⁴² Zákon č. 460/2007 zákon o Slovenskom červenom kríži a ochrane znaku a názvu Červeného kríža a o zmene a doplnení niektorých zákonov

a Červeného polmesiaca. Členstvo v SČK je dobrovoľné a nesie so sebou práva i povinnosti. Členovia SČK sú evidovaní miestnymi spolkami, ktoré sú združované v územných spolkoch.

ČLENSKÁ ZÁKLADŇA

Počet územných spolkov	37 (k 31.12.2017 bol územný spolk SČK Považská Bystrica zlúčený s ÚzS Žilina)
Počet členov SČK	56 564
Počet organizačných jednotiek	1 019
z toho:	
Počet miestnych spolkov SČK	944
Počet miestnych spolkov Vodnej záchranej služby SČK	8
Počet miestnych spolkov darcov krvi SČK	9
Počet skupín mládeže SČK	58

Obrázok 5: Členská základňa SČK v roku 2017

Zdroj: Výročná správa 2017, Slovenský červený kríž

V novembri 2013 vyhlásil verejnú finančnú zbierku „Pomoc pre Filipíny“, čím sa pripojil k výzve Medzinárodného hnutia Červeného kríža (ČK) a Červeného polmesiaca (ČP) po tom, ako Filipíny zasiahol ničivý tajfún.“ – 3116 EUR bolo zaslaných Medzinárodnej federácii ČK/ČP pre spoločne koordinovanú pomoc obyvateľom postihnutých ničivým tajfúnom.⁴³

Od 1. mája do 30. júna 2014 mohli obyvatelia Slovenska prispieť SČK dobrovoľným príspevkom v celoslovenskej verejnej zbierke. Cieľom zbierky bolo vyzbierať finančnú podporu na rozvoj činnosti SČK, predovšetkým na sociálnu pomoc a prvú pomoc či zdravotnú výchovu. SČK vyzbieral celkovo 14 667,70 €.⁴⁴

V roku 2015 počas 6. týždňov mohli zákazníci Kauflandu na celom Slovensku nakupovať vybrané produkty spoločnosti Procter & Gamble a tak prispieť na pomoc deťom v sociálnej núdzi. 2 + 2 eurocenty z každého kúpeného výrobku darovali obe spoločnosti SČK. Kaufland spolu s Procter & Gamble podporili sociálne projekty SČK pre rodiny s deťmi sumou vo výške 30 000 eur. Spoločnosti Procter & Gamble a Coop Jednota sa zamerali na deti z rodín v hmotnej núdzi. Počas kampane S malou pomocou k veľkej radosť stačilo kúpiť vybrané produkty značiek P&G ako Pampers, Lenor, Ariel či Gillette v

⁴³ Výročná správa SČK 2013, str. 36

⁴⁴ Výročná správa SČK 2014, str. 38

ktoromkoľvek obchode Coop Jednota. Z predaja uvedených značiek bolo venované 1% pre SČK. Na sociálne projekty SČK pre rodiny s deťmi sa podarilo vyzbierať 15 000 eur.⁴⁵

V roku 2016 SČK spolupracoval so spoločnosťou Lidl v oblasti bezpečnosti na cestách a to najmä pre najmenších. Nadačný fond Lidl v Nadácii Pontis pri tejto príležitosti daroval Slovenskému Červenému krížu štyri kompletne vybavené mobilné dopravné ihriská v hodnote takmer 61 000 €, vďaka ktorým bude SČK rozšírenými preventívnymi aktivitami prispievať k znižovaniu úrazovosti detí na cestách. Dm drogerie markt projektom Pomôžme deťom v roku 2016 pomohla deťom zo sociálne slabších rodín. Každá zo 139 prevádzok Dm drogerie markt na Slovensku venovala prostredníctvom SČK jednej rodine ročnú zásobu plienok značky Babylove. Spoločnosť tak v roku 2016 venovala materiálnu pomoc v podobe plienok v celkovej hodnote 44 480 €. ⁴⁶

SČK aj v roku 2017 vyhlásil celoslovenskú verejnú zbierku na podporu svojej činnosti. Od 1. do 14. mája v uliciach slovenských miest a obcí dobrovoľníci vyzbierali do pokladničiek dobrovoľné príspevky vo výške 22 610,94 €. Celý výnos zbierky bol použitý na podporu a rozvoj činnosti SČK, predovšetkým na sociálnu pomoc, aktivity v oblasti prvej pomoci a zdravotnej výchovy.⁴⁷

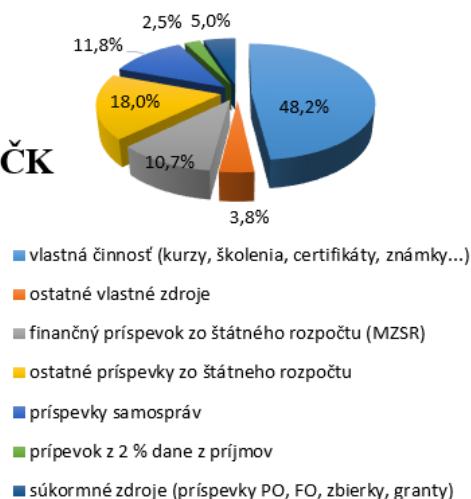
Od 23. apríla do 6. mája 2018 sa mohli dobrovoľníci a obyvatelia do zbierky zapojiť dobrovoľným príspevkom do pokladničiek. V priebehu dvoch týždňov sa do pokladničiek podarilo vyzbierať celkovo 27 556,30 €. Vyzbieraná suma bola zaslaná územným spolkom SČK a bola použitá na: ochranu zdravia, rozvoj sociálnych služieb, vzdelávania a telovýchovy, rozvoj dobrovoľníckej činnosti, rozvojovú spoluprácu a humanitárnu pomoc, podporu práce s deťmi.

⁴⁵ Výročná správa SČK 2015, str. 66-67

⁴⁶ Výročná správa 2016, str. 60-61.

⁴⁷ Výročná správa 2017, str.63.

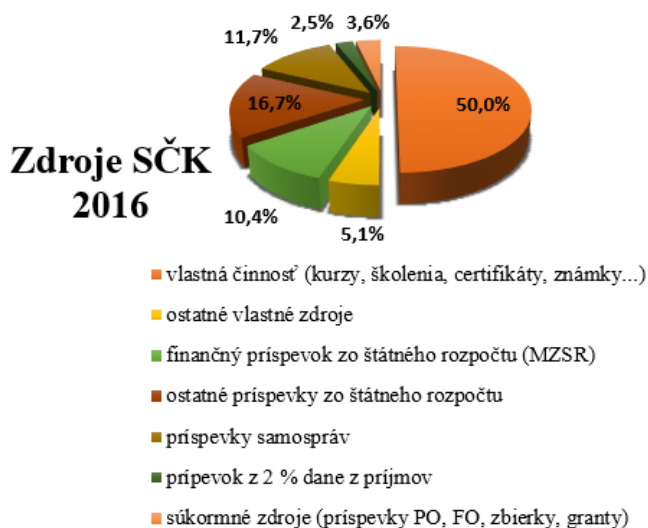
Zdroje SČK 2015

Graf 4: Zdroje celkom v roku 2015

Zdroj: vlastné spracovanie podľa výročnej správy 2015 SČK

Graf č. 4 zahŕňa celkové finančné zdroje SČK za rok 2015. V grafe sú uvedené rôzne zdroje financovania organizácií. Vďaka rozloženiu finančných zdrojov vieme lepšie posúdiť situáciu a získať dôležité informácie o zdrojoch SČK. Ako porovnávame percentá jednotlivých zdrojov vidíme, že najviac zdrojov získal SČK z vlastnej činnosti, 48,2 % z kurzov, školení, známok a 3,8 % z ostatných vlastných zdrojov. Od štátu vo forme príspevkov dosiahli približne 18,7%.

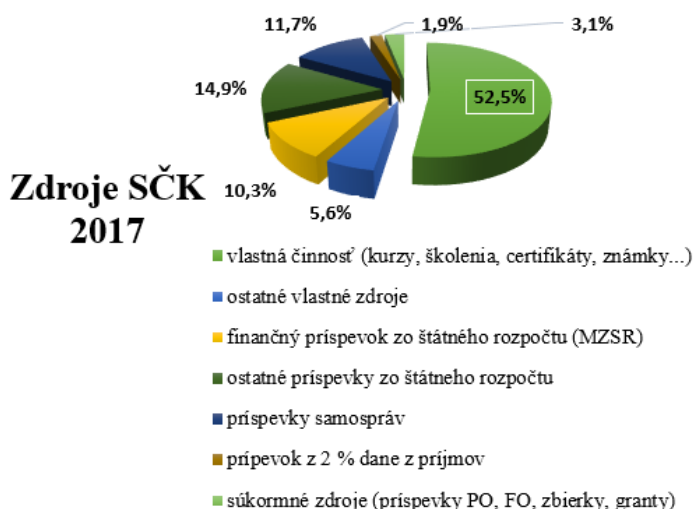

Graf 5: Zdroje celkom v roku 2016

Zdroj: vlastné spracovanie podľa výročnej správy 2016

Graf č. 5 zobrazuje rozloženie zdrojov financovania SČK v roku 2016. Ako v predchádzajúcom roku, v roku 2015 čerpá najviac z vlastných zdrojov. Najnižšie percento predstavuje príspevok z 2% dane z príjmov, ktorý má 2,5% z celkovej časti. Z grafu ďalej

vyplýva, že SČK získala 17,1% zo štátneho rozpočtu prostredníctvom finančných príspevkov a ostatných príspevkov.

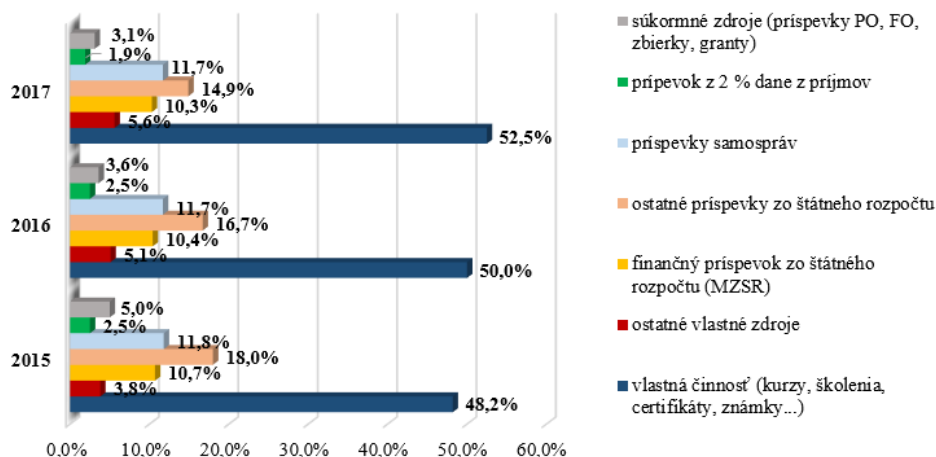

Graf 6: Zdroje celkom v roku 2017

Zdroj: vlastné spracovanie podľa výročnej správy 2017

Uvedený graf popisuje štruktúru zdrojov financovania SČK v roku 2017. Ako už z predchádzajúcich dvoch grafov vyplýva, najväčšie percentá dosahuje vlastná činnosť, 52,5% z celkového podielu.

Celkové finančné zdroje SČK v rokoch 2015 - 2017

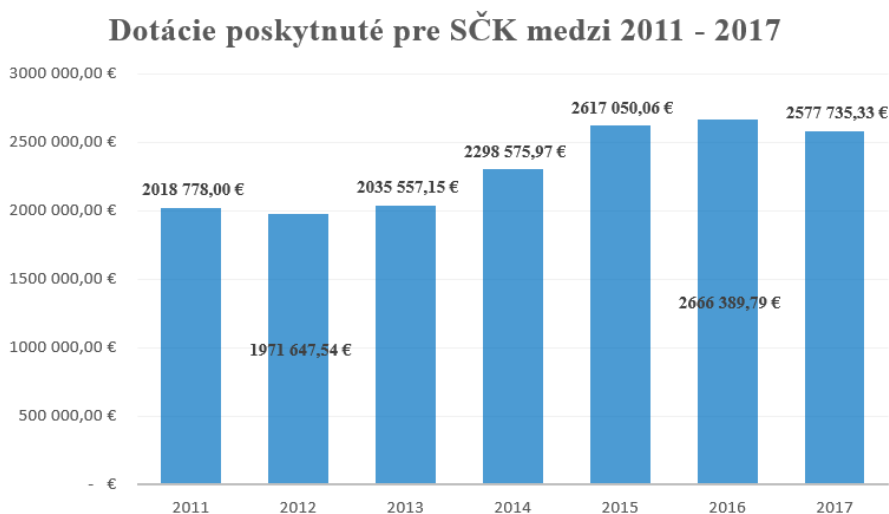

Graf 7: Finančné zdroje SČK v rokoch 2015, 2016, 2017

Zdroj: vlastné spracovanie podľa výročnej správy

Uvedený Graf č. 6 znázorňuje finančné zdroje národnej spoločnosti SČK v rokoch 2015, 2016, 2017. Najväčší podiel z príjmov organizácie predstavujú zdroje z vlastnej činnosti, ktoré sa pohybujú okolo 50%. V roku 2015 získala SČK z celkovej časti finančných zdrojov 48,2 % z vlastnej činnosti, v roku 2016 50% a v roku 2017 52,5%. Príspevky z 2%

dane z príjmov prezentujú najnižšie percentá, t. j. v roku 2015 2,5%, 2016 2,5% a v roku 2017 1,9%. Štát podporuje SČK prostredníctvom finančných príspevkov zo štátneho rozpočtu a ostatných príspevkov štátneho rozpočtu, ktoré predstavujú okolo 18 %.

Graf 8: Dotácie poskytnuté pre SČK podľa jednotlivých rokov

Zdroj : vlastné spracovanie podľa výročnej správy

Graf č. 8 nám ukazuje súhrnný prehľad poskytnutých dotácií pre SČK od roku 2011 až do roku 2017. Od roku 2012 je možné vidieť menší rast dotácií pre SČK, je potrebné povedať, že v tomto roku získala organizácia najnižšiu úroveň dotácií až do konca sledovaného obdobia presne 1 741 647,54 €. Z grafu vyplýva, že do súčasnosti najvyšší stupeň dotácií dosiahol SČK za rok 2016, presne 2 666 389,79 €. V roku 2017 úroveň dotácií trochu poklesla, ale 14. februára 2019 ohlásila vláda SR, že je pripravená zvýšiť finančné zdroje pre SČK.

Po analýze sme stanovili poradie podľa percenta získaných zdrojov. Z grafov vyplýva, že najviac získa SČK z vlastnej činnosti. Na druhom mieste stoja príspevky zo štátneho rozpočtu. Tretie miesto patrí príspevkom samospráv, ich percentá pohybujú okolo 11%. štvrté miesto získajú súkromné zdroje, ako príspevky od FO, PO, dary alebo granty. Najnižšie percentá v grafoch sú príspevky z 2% dane z príjmov.

Záver

Cieľom bakalárskej práce bola predvšetkým charakteristika mimovládnych organizácií, pričom sme si vytýčili cieľ: na základe analýzy vyhodnotiť financovanie mimovládnych organizácií vo vybranej spoločnosti, konkrétne v Slovenskom červenom kríži. Uviedli sme verejné aj súkromné zdroje financovania.

Záverečná práca ma dve časti, na teoretickú a praktickú časť. Zahŕňa štyri kapitoly a podkapitoly. V úvode sa zameriavame na teoretické východiská. Podrobne definujeme tretí sektor a mimovládne organizácie. V druhej kapitole popisujeme jednotlivé druhy finančnej podpory.

V praktickej časti sme analyzovali financovanie Slovenského červeného kríža. Porovnávame rôzne finančné zdroje od roku 2011 až do roku 2017. Z analýzy vyplýval, že najviac zdrojov získal SČK z vlastnej činnosti. Verejné zdroje boli iba na treťom mieste.

Použitá literatúra

ACLEU. Definition of a charity lottery [online]. 2011 [cit. 2013-05-13]. Dostupné z: <http://www.acleu.eu/Charity-Lotteries/Definition-of-a-charity-lottery.htm>

BELEJOVÁ, M. 2000. Súčasný stav financovania MVO zo štátnych zdrojov na Slovensku. Bratislava : SAIA – SCTS, 2000. ISBN 80-88928-39-7.

BEDNÁRIKOVÁ, D., LACIŇÁK J., RAKOVSKÝ M. a ZELEZNÍK J. Vybrané problémy tretieho sektora: učebné texty. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2012, 140 s. [7,664 AH]. ISBN 978-80-225-3410-9.

BRINDZOVÁ, Z. Tretí sektor a samospráva. Neziskové organizácie - portál: online knižnica. Bratislava: Verlag Dashöfer, 2015, . ISSN 1339-9705.

BROZMANOVÁ GREGOROVÁ, A. A kol. 2009. Tretí sektor a mimovládne organizácie. Banská Bystrica: Bratia Sabovci, 2009. ISBN 978-80-8083-805-8

KUVÍKOVÁ, H. 2004. Neziskové organizácie v Európskej únii. Banská Bystrica: Ekonomická fakulta UMB, 2004. ISBN 80-8055-937-6.

HAMERNÍKOVÁ, B. 2000. Financování veřejném a neziskovém nestátním sektoru. Praha : Eurolex Bohemia, 2000. ISBN 80-902752-3-0.

MAČEK. E. Financovanie mimovládnych organizácií z verejných zdrojov na úrovni miestnych samospráv v Slovenskej republike: dizertačná práca. Brno: Masarykova univerzita. 2012. 145 s.

MAJDÚCHOVA, H. a kol. 2004. Neziskové organizácie. Bratislava: SPRINT, 2004. ISBN 80-8848-59-8.

MAJDÚCHOVÁ, Helena, a kol. Podnikové hospodárstvo. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018, 422 s., [26,94 AH]. Ekonómia. ISBN 978-80-8168-806-5.

MAJDÚCHOVÁ, H. 2000. Vybrané problémy ekonomiky neziskových organizácií. In: Finančný radca, 2000, .

REKTOŘÍK, Jaroslav. Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení. Praha: EKOPRESS, 2001, 177 s. ISBN 80-86119-41-6.

SALAMON, L. M. – ANHEIER, H. K. a kol.: Nástup neziskového sektoru (mezinárodní srovnání). 1. vyd. Praha : NROS a AGNES, 1999. ISBN 80-902633-1-

SCHULTZOVÁ, A. a kol. 2018. DANIVNÍCTVO daňová teória a politika I. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-107-3.

The Non-profit sector in a changing economy: The Non-profit sector in a changing economy. Paris : OECD, 2003. 337 s. ISBN 92-64-19953-5.

Zákony:

Zákon č. 344/2017 Zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 563/2009

Z. z. o správe daní (daňový poriadok) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 346/2018 Z. z. o registri mimovládnych neziskových organizácií a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 34/2002 zákon o nadáciach a o zmene Občiankeho zákonníka v znení neskorších predpisov

Zákon č. 83/1990 zb. Zákon o združovaní občanov

Zákon č. 213/1997 Z.z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby

Zákon č. 147/1997 Z. z. o neinvestičných fondoch a o doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 207/1996 Z. z.

Zákon č. 162/2014 Z. z. – Zákon o verejných zbierkach a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník

Zákon č. 487/2009 Z. z. zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách

Zákon č. 487/2009 Zákon ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon č. 460/2007 zákon o Slovenskom červenom kríži a ochrane znaku a názvu Červeného kríža a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Internetové zdroje:

Spracované podľa: Typy neziskových organizácií – Nadácia lottery [online]. 201 [cit. 2017-06-18]. Dostupné z: <http://sluzbymvo.sk/2017/06/18/typy-neziskovych-organizacii-nadacia/>

Spracované podľa: Vznik neziskovej organizácie[online]. 2007 [cit. 2007-05-17]. Dostupné z: <https://www.etrend.sk/trend-archiv/rok-/cislo-M%C3%A1j/vznik-neziskovej-organizacie.html>

Spracované podľa: Investičné zámery okolo nás. Príručky a návody [online]. 2017 [cit. 2017-10-24]. Dostupné z: <https://viaiuris.sk/prirucky-a-navody/investicne-zamery-okolo-nas/>

Spracované podľa: Main funding opportunities [online]. Dostupné z:
https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/how-eu-funding-works/who-eligible-funding/funding-opportunities-ngos_en

